

Scénář k audio reportáži

ZSG Vítkov

Vypracovali: Ellen Hetmánková, Matěj Říčný,

Nahrávka pořízena dne 15. 10. 2024

Vstup 1

Matěj: „Dne 15. října jsme se sešli s paní Věrou Stolleovou rodačkou z Vítkova, které toto město a jeho okolí přirostlo k srdci. Paní Věra působila ve Vítkově jako učitelka a pracovnice ve školství a povyprávěla nám svůj příběh.“

Paní Stolleová:

„Narodila jsem se v roce 50. v červenci 18. a v tom samém roce i měsíci se narodil můj známý z dětství Jan Zajíc“

Vstup 2 Ellen

Ellen: Paní Stolleová studovala na Střední všeobecně vzdělávací škole ve Vítkově (SVVŠ) a maturovala na jaře v roce 1968, v září pak nastoupila jako učitelka na základní škole s internátem v dětském domově v Radkově - Dubové, kde byla třídní učitelkou v 9. ročníku. Pohodu prázdnin narušil vpád Varšavských vojsk na území Československa.

Paní Stolleová:

„Byli jsme všichni doma v klidu a pohodě a tatínek nás všechny vzbudil ve 4. hodiny ráno a řekl nám: „vstávejte je válka.“ Nikdo nevěděl, co se děje.“

„Jezdili tanky, posléze odpoledne, a když nás viděli, jak se na to díváme z okna, tak nám s radostí vypouštěli zplodiny z tanků do baráku.“

Jezdili přes náměstí a buď jezdili na Opavu, nebo na Budišov (na Libavou). Jakoby to včera si pamatuji, že stáli regulovčící na křižovatce a řídili to a vůbec to neuměli.... Byli zmatení a posílali je, kam neměli. Jak se mi to tehdy jevilo, tak všichni byli pod vlivem...

Paní Stolleová –

Matěj: „Opilý regulovčící působil zmatky v dopravě.“

„Naši lidé na to reagovali svým typickým způsobem. Oni je mátlí tak, aby nevěděli kudy kam, protože to tady neznali .... Oni si mysleli, že tu mají cvičení. Naši lidé otáčeli směrovky úplně jinde, než to mělo být a posílali jen na jiný směr.“

Matěj: Po vpádu vojsk Varšavské smlouvy nastoupila tzv. normalizace. Společnost na toto reagovala různě. Většina se s tímto stavem smířila, ale byli tu i lidé, kteří protestovali. První z nich byl Jan Palach a druhý pak Jan Zajíc z Vítkova, který se na protest 25. 2. 1969 upálil na Václavském náměstí

Paní Stolleová–

„To, co se potom přihodilo, mě velice zasáhlo, protože to byl rodilý Vítkovák a byla jsem přítomna i na jeho pohřbu.

Pamatujete si, jak jste o tom činu dozvěděla?

Paní Stolleová –

V novinách to bylo určitě malým psané, nějaká noticka. Protože to nepasovalo do tehdejší politiky, byla normalizace. (Byla jsem velmi pyšná na to, že náhrobek vytvořil sochař Olbram Zoubek)

Ellen: „Na základní škole v Dubové působila paní Stolleová do roku 1975, pak začala pracovat ve Středisku volného času ve Vítkově (dříve Domov Pionýrů), nějaký čas také učila na místní škole. V 90. letech působila také jako vychovatelka v Dětském domově v Melči. V současné době se stále zajímá o své město a pozoruje jeho proměny.“

Paní Stolleová:

„Pak jsem byla oslovena tehdejší paní ředitelkou, jestli bych nepomohla založit Školní klub. To bylo v roce 2000. Já jsem byla ráda, že tady budu zpátky, protože tady jsem měla.“

Matěj: „Můžete nám něco povědět o roku 1989. Jak jste vnímala sametovou revoluci?

Paní Stolleová: „Jak to začalo – 10:48, nebo až

„Já jsem přišla ze školy – Pustila jsem si televizi a kromě péče o rodinu a práci jsem seděla u televize do prosince a hltala jsem to, co se dělo – já jsem nepekla, neuklízela, já jsem neměla žádné Vánoce, tak jsem to hltala. To není možné, toto je zajímavé....“

Ellen – Paní Stolleová využila první příležitosti a již v prosinci 1989 vyrazila s rodinou na „Západ“, konkrétně do Vídně. Za pár měsíců se účastnila prvního poznávacího zájezdu do Francie, kde měla díky své jazykové znalosti velkou výhodu.

Paní Stolleová:

„To byl první autobus z Opavska, který měl obsazení – učitelé, právníci, lékaři. Autobus plný inteligentních a vzdělaných lidí. Zastavili jsme v Paříži u hotelu Formule 1 a tam nás číšníci čekali s tácy s koláčema a oni nás vítali a vnímali jako exoty. Za co jsem se velmi styděla, tak to bylo to, že i mezi těmito lidmi se našli tací, kteří kradli z hotelu ručníky, toaletní potřeby...“

Matěj: Jak se změnila výuka po roce 1989 a celková situace ve společnosti?

Paní Stolleová

Ekonomika ... Oni nevěděli, co se může říct a se nesmí z hlediska ekonomiky. Nebyli hodnoceni (z občanky) a byla zrušena branná výuka...

„Historie se pojala přesně podle skutečnosti –...“

„Tehdy ze zákoníku práce vypadl pojem povinnost pracovat – z toho jsem byla šokovaná – protože do té doby, kdo nepracoval, šel do vězení.“

„Víte, já si velice dobře pamatuji jako dítě, na tzv. nepřizpůsobivé ve Vítkově a téměř všichni pracovali a po tom zákoně už jejich děti nemusely pracovat a byly na dávkách.“

Ellen – „Co byste chtěla, aby mladší generace o tomto věděla?“

„(Já si přeji, aby mladší generace měla přesné informace o tom, co se tady dělo, jaká je historie, dále

vzpomínky těm dětem něco daly pocit vlastenectví, pocit hrdosti na to, kde žiju, protože mi tady máme jednu z nejvyšších životních úrovní v Evropě a přála bych jim, aby děti byly více kolektivní

„Co bych jim přála? Aby se nevěnovaly jen samy sobě, aby byla více kolektivní, aby se více zapojovaly do činností a do her mezi sebou, protože to velmi posiluje.